

Razne stvari.

Naše slike.

Zidani most ob južni železnici. Železniški most, katerega predstavlja slika, gradili so (oziroma gradila je država) l. 1848. in 1849. Posebno na tem mostu je, da ima obliko loka (zakrožen je). Ta oblika je gradnjo obtežila jako. Treba je bilo vsak kamen posebej tej obliki primerno obrezati. Ime pa ima kraj po drugem mostu, ki stoji nekoliko više od železniškega mostu nad Savinjo. Nasproti mostu na kranjski strani je stala svoje dni kapelica, v kateri so ob času reformacije protestanti našli zavetje, ko so bili iz Radeč pregnani. V starodavnih časih je bil tu čez Savo most, najbrže od Rimljanov sezidan. Obkopni zid je še ohranjen. Čez železnični most vozi južna železnica. Kraj spada na Štajersko in sicer deloma v širsko, deloma v loško župnijo. Desni breg Savinje spada k Širju, levi k Loki. Okrajno sodišče je v Laškem, okrajno glavarstvo v Celju. Cerkev, ki se na sliki vidi v ozadju, je župna cerkev sv. Nikolaja (Sv. Miklavž).

Dvestoletnica na Črni gori. L. 1697. so si izbrali Črnogorci za vladarja Danila I. Petroviča Njogoša, čegar rodovina še dandanes vlada na Črni gori. Ta dvestoletni spomin praznuje letos Črna gora. V ta spomin objavljamo danes shki Črnogorskega kneza in njegove soproge. **Knez Nikola I.** se je rodil dné 7. vinotoka l. 1841. v Njogošu. Njegov stric Danilo I. ga je dal izobraževati v Trstu in v Parizu. Ko je Danilo I. nagloma umrl, izklicali so Nikolo I. za črnogorskega kneza dné 13. vel. srpana l. 1861. Kaj je Nikola storil za Črno goro, tega ne moremo tukaj opisovati. **Kneginja Milena Petrovna** se je rodila dné 22. mal. travna leta 1847. in je hči velikega vojvode Petra Vukotića. Poročila sta se dné 8. listopada l. 1860. Kakor je knez lep mož junaške zunanosti, tako je kneginja lepa, vredna mu soproga. Iz poročil posnemamo, da ima njen obraz srbski značaj, njene velike rjave oči se živo svetijo, njeni lasje so temni in obilni. Iz njenega zakona je lepo število otrok. — Za danes zadostuj ta kratek ozir; ob prvi priliki povemo kaj več o Črni gori in o Črnogorcih.

Novi grobovi.

† **Dr. Ivan Crnčić**, slaven Hrvat in katoliški duhovnik, je umrl v Rimu dné 5. prosinca tega leta. Rodil se je v Poljani na otoku Krku. V rani mladosti se je poprijel knjige hrvaške. Poslan na Dunaj se je seznanil ondi z zgodovinarjema Kukuljevićem in Račkim. Od tod je marljivo pošiljal zgodovinske razprave v zagrebški „Kato-

lički List“. Ko je Rački odšel iz Rima l. 1861., imenovan je bil na priporočilo tedanjih književnikov in rodoljubov Crnčić za kanonika na hrvaškem zavodu sv. Jeronima, kjer je do svoje smrti — čez 35 let — neumorno deloval za hrvaško knjigo in razkazoval iz raznoterih arhivov preteklost hrvaško. Znamenitejša dela so: „Vid Omišljanin, pisac hrvatski XV. vijeka.“ — „Krčke starine.“ — „Najstarija povjest, krčkoj, osorskoj, rabskoj, senjskoj i krbavskoj biskupiji. 1867.“ — „Asemanov evangjelistar.“ — Z Jagićem in Račkim je izdal „Hrvatski pisani zakoni“. Veliko njegovih sestavkov nahajamo tudi v „Starinah“ in v „Radu“.

Dné 2. prosinca t. l. je umrl **Ljudevit Modec**, upokojeni ravnatelj kr. učiteljske škole. Bil je s Filipovićem jeden od najizvrstnejših pedagogijskih pisateljev. Urejal je 22 let pedagogijski časopis „Napredak“. Dasi je nemška liberalna struja tudi na njega močno vplivala, zavzet je bil za versko vzgojo v šoli. Pomagal je Filipoviću tudi sestaviti: „Novi rječnik hrvatskoga i njemačkoga jezika.“ V. Bučar.

Glasba.

„Glasbena Mat.“ je letos izdala sledeče skladbe: **Pet samospevov s spremljevanjem klavirja.** Zložil Anton Foerster. Cena 1 gld. — Tu je nekaj prvih skladb Foersterjevih. Mlad talent išče izraza svoji bujni domišljiji v markantnih, presenetljivih oblikah. Naslanja se na češke narodne motive z bogato harmonizacijo in različnim ritmom. V zrelejši dobi si je izbral Foerster drugačno snov in drugačen zlog — sebi in razvoju naše glasbe v veliko korist. „Mlad junak“ se odlikuje po veličastni tragiki. Mogočen bariton ima v njem jako hvaležno ulogo.

Trije dvospevi s spremljevanjem klavirja. Zložil Fran Gerbić. Op. 17 in 33. Cena 1 gld. — Skladbe so jako jasne, zaradi česar niso „moderne“, pa se lahko poslušajo. Prva je namenjena pač za take soprane, kateri vzbujajo teatralni „efekt“ s fizično silo, druga izraža le erotično sentimentalnost, v tretji je nagajiva hudomušnost Levstikove pesmi razločno uglasbena. — Tritonus str. 21 je trivijalen.

Vzpomladna Pesem. Mešan žbor. Besede po „Vrtcu“ A. Pin. pomnožene, vglasbil Stanko Pirnat. Cena: Partitura s šestimi glasovimi po 1 gld., posamežni glasovi po 10 kr. — Sveži, krepki, vzpomladni duh te skladbe oživi glasbenika, ki se v duhu vglobi v nje pomen in notranji sestav. Glasbeno slikanje pomladne narave bi bilo pač primerno ime za to pesem. Zdi se nam, da bi bilo bolje, če bi bil srednji del krajši in neka-